

EVFTA – ĐỘNG LỰC MỚI CHO TĂNG TRƯỞNG XUẤT KHẨU CỦA VIỆT NAM

Ngày 13 tháng 2, 2020

Đinh Quang Hình

hinh.dinh@vndirect.com.vn

Ngày 12 tháng 2 năm 2020 vừa qua, Nghị Viện châu Âu đã chính thức bỏ phiếu thông qua hiệp định thương mại tự do (EVFTA) và hiệp định bảo hộ đầu tư (EVIPA) giữa Việt Nam với Liên minh Châu Âu (EU). Hai hiệp định này được kỳ vọng thúc đẩy thương mại và đầu tư giữa Việt Nam và EU trong thập kỉ tới cũng như mở ra cánh cửa cho Việt Nam tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu.

EVFTA mang lại nhiều lợi thế cho hàng xuất khẩu của Việt Nam tại thị trường EU.

EU cam kết xóa bỏ 85,6% số dòng thuế đối với hàng hóa Việt Nam, tương ứng với 70,3% tổng giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang EU. Hiện tại, chỉ có hơn 42% giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang EU được hưởng thuế suất 0% theo Quy chế ưu đãi thuế quan phổ cập (GSP). Trong vòng 7 năm kể từ khi EVFTA có hiệu lực, EU cam kết xóa bỏ 99,2% các dòng thuế, tương đương 99,7% tổng giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang EU. Đối với các mặt hàng còn lại, EU cam kết cung cấp cho Việt Nam hạn ngạch thuế quan với thuế nhập khẩu bằng 0%.

EU là thị trường xuất khẩu lớn thứ hai của Việt Nam sau Mỹ trong năm 2019. Theo số liệu mới nhất của Tổng cục Hải quan Việt Nam, tổng giá trị xuất nhập khẩu hàng hóa giữa Việt Nam và EU (28 nước, bao gồm cả Vương quốc Anh) đạt 56,4 tỷ USD trong năm 2019, chiếm gần 11% tổng giá trị xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam. Trong đó, tổng giá trị xuất khẩu hàng hóa Việt Nam sang EU trong năm 2019 đạt 41,5 tỷ USD, chiếm 15,7% tổng giá trị xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam. Tổng giá trị hàng hóa nhập khẩu từ EU về Việt Nam đạt 14,9 tỷ USD, chiếm 5,9% tổng giá trị nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam.

Việc giảm thuế đối với hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang EU sẽ tạo ra lợi thế cạnh tranh lớn so với các đối thủ khác như Trung Quốc và các nước ASEAN. Cụ thể, giày dép của Việt Nam xuất khẩu sang thị trường EU sẽ được hưởng thuế suất thấp hơn 3,5-4,2% so với hàng từ Trung Quốc khi thuế suất giảm về 0% sau 3-7 năm. Đặc biệt, Việt Nam là quốc gia thứ hai ở Đông Nam Á sau Singapore có hiệp định thương mại tự do với EU.

Theo chúng tôi, các sản phẩm điện tử, thủy sản và dệt may sẽ hưởng lợi lớn nhất trong số các mặt hàng xuất khẩu.

Hình 1: Danh sách các mặt hàng xuất khẩu/ngành hưởng lợi lớn nhất khi EVFTA có hiệu lực

Sản phẩm	Cam kết của EU đối với hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam	Nhận định
Thủy sản (trừ cá ngừ đóng hộp và chả cá)	Ngay lập tức xóa bỏ khoảng 50% số dòng thuế nhập khẩu đối với hàng xuất khẩu của Việt Nam khi thỏa thuận có hiệu lực; 50% số dòng thuế còn lại được xóa trong vòng 3-7 năm.	EU là thị trường xuất khẩu thủy sản lớn thứ hai của Việt Nam với giá trị xuất khẩu trong năm 2018 đạt 1,44 tỷ USD, tăng 1% yoy; Khoảng 90% số dòng thuế đối với các sản phẩm thủy sản của Việt Nam sẽ giảm xuống 0% trong vòng 3-4 năm từ mức thuế xuất khẩu trung bình hiện nay là 14%.

Sản phẩm	Cam kết của EU đối với hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam	Nhận định
Điện thoại, máy tính và các sản phẩm điện tử	74% số dòng thuế nhập khẩu sẽ được xóa bỏ ngay khi hiệp định có hiệu lực, phần còn lại sẽ được xóa bỏ trong vòng 3-5 năm.	Đây là nhóm sản phẩm xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam sang EU, với tổng giá trị trong năm 2018 đạt hơn 18,1 tỷ USD, chiếm 43,3% tổng giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang EU. Việc giảm thuế sẽ tạo ra lợi thế cạnh tranh cho các sản phẩm điện tử xuất khẩu của Việt Nam, đồng thời thúc đẩy xu hướng di chuyển các nhà máy sản xuất từ nơi khác sang Việt Nam để tận dụng lợi thế về thuế quan theo một số hiệp định FTA, bao gồm EVFTA.
Dệt may	42,5% số dòng thuế nhập khẩu đối với các sản phẩm xuất khẩu của Việt Nam sẽ được xóa (chủ yếu là thuế đối với nguyên liệu dệt) ngay khi hiệp định có hiệu lực, phần còn lại (chủ yếu là thuế đối với sản phẩm dệt may cuối cùng) sẽ giảm dần xuống 0% trong vòng 3-7 năm từ mức khởi điểm 12%.	EU là thị trường xuất khẩu lớn thứ hai của ngành dệt may Việt Nam, với giá trị xuất khẩu năm 2018 đạt 4,1 tỷ USD (tương đương 13,4% tổng kim ngạch xuất khẩu hàng dệt may). Hiện tại, các sản phẩm dệt may của Việt Nam xuất khẩu sang EU phải chịu mức thuế 7-17% (trung bình 9,6%) theo GSP. Chúng tôi cho rằng các nhà xuất khẩu nguyên liệu dệt (vải, sợi, len...) sang EU (hiện chiếm tỷ trọng nhỏ trong giá trị xuất khẩu hàng dệt may của Việt Nam sang EU) sẽ hưởng lợi ngay khi EVFTA có hiệu lực. Đối với các doanh nghiệp xuất khẩu sản phẩm dệt may hoàn thiện sang EU, lợi ích từ EVFTA sẽ tăng mạnh cùng với đà giảm của thuế quan từ năm thứ hai trở đi.
Cà phê	Xóa bỏ toàn bộ thuế đối với cà phê xuất khẩu từ Việt Nam ngay khi hiệp định có hiệu lực.	EU là thị trường xuất khẩu lớn nhất của cà phê Việt Nam với giá trị 1,34 tỷ USD trong năm 2018. Cà phê Việt Nam được kỳ vọng sẽ giành thêm thị phần tại thị trường EU nhờ xóa bỏ thuế quan khi EVFTA có hiệu lực.
Khai thác cảng và logistics	NA	Ngành này có thể hưởng lợi từ việc tăng khối lượng xuất khẩu và nhập khẩu giữa Việt Nam và EU.
Khu công nghiệp	NA	Lĩnh vực BĐS khu công nghiệp có thể hưởng lợi từ làn sóng dịch chuyển nhà máy từ các quốc gia khác sang Việt Nam do các nhà sản xuất muốn được hưởng ưu đãi từ các FTA mà Việt Nam đã và sẽ ký kết, bao gồm EVFTA.
Giày dép	Khoảng 37% số dòng thuế nhập khẩu sẽ được xóa bỏ ngay khi hiệp định có hiệu lực (chủ yếu là đối với giày không thấm nước có đế bằng cao su hoặc nhựa, dép và giày dép trong nhà khác); Phần còn lại sẽ giảm dần xuống 0% trong vòng 3-7 năm kể từ mức khởi điểm 5-8% (hầu hết giày dép Việt Nam xuất khẩu sang EU thuộc nhóm này).	EU là thị trường xuất khẩu giày dép lớn thứ hai của Việt Nam, với giá trị xuất khẩu năm 2018 đạt 5,8 tỷ USD, tăng 17,9% yoy và chiếm 28,7% tổng kim ngạch xuất khẩu giày dép. Hiện tại, các sản phẩm giày dép của Việt Nam phải chịu mức thuế trung bình 3-4% trên thị trường EU theo GSP. Trong 2 năm đầu sau khi EVFTA có hiệu lực, nhiều sản phẩm giày dép chưa thể hưởng lợi ngay lập tức vì thuế suất khởi điểm đối với một số dòng sản phẩm giày dép của Việt Nam xuất khẩu sang EU sẽ cao hơn mức thuế hiện tại theo GSP. Sẽ mất khoảng 2 năm để mức thuế của EVFTA đối với giày dép của Việt Nam giảm xuống cùng mức hoặc thấp hơn mức thuế hiện tại theo GSP. Khi mức thuế đối với giày dép Việt Nam giảm xuống 0%, mặt hàng này sẽ được hưởng mức thuế thấp hơn 3,5-4,2% so với các sản phẩm giày dép Trung Quốc khi xuất khẩu sang thị trường EU và điều này sẽ tạo lợi thế cạnh tranh lớn cho Việt Nam.
Nội thất đồ gỗ	Khoảng 83% số dòng thuế nhập khẩu sẽ được xóa bỏ ngay khi hiệp định có hiệu lực; Phần còn lại (bao gồm ván dăm, ván sợi và ván ép, v.v.) sẽ được xóa bỏ theo lộ trình từ 3-5 năm.	EU là thị trường xuất khẩu nội thất gỗ lớn thứ năm của Việt Nam, với giá trị xuất khẩu xấp xỉ 770 triệu USD trong năm 2018, tăng 3,7% yoy. Hiện tại, xuất khẩu nội thất đồ gỗ sang EU phải chịu mức thuế 0-2%.

*Màu càng đậm thể hiện các ngành được hưởng lợi càng lớn

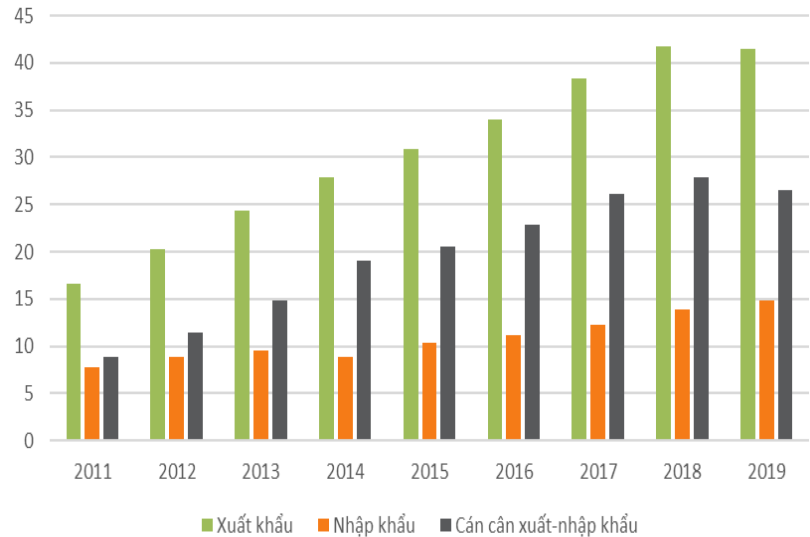
Nguồn: tài liệu về hiệp định EVFTA, VNDIRECT

Xuất khẩu sang EU được dự báo tăng 42,7% vào năm 2025 so với trường hợp không có EVFTA

Theo nghiên cứu của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, nếu EVFTA có hiệu lực trong năm 2019, giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang EU có thể tăng khoảng 20% vào năm 2020, 42,7% vào năm 2025 và 44,4% vào năm 2030 so với kịch bản không có EVFTA. Đồng thời, nhập khẩu của Việt Nam từ EU cũng sẽ tăng nhưng với tốc độ chậm hơn. Cụ thể, giá trị nhập khẩu từ EU có thể tăng xấp xỉ 15,3% vào năm 2020; 33,1% vào

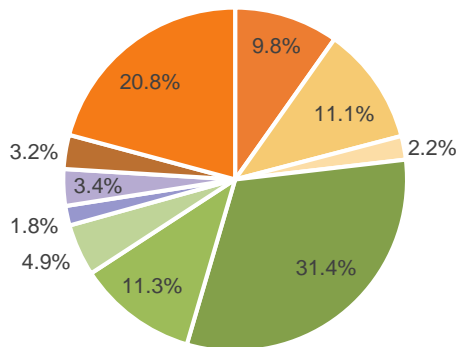
năm 2025 và 36,7% vào năm 2030 so với trường hợp không có EVFTA. EVFTA có thể giúp GDP của Việt Nam tăng 2,2-3,3% (trong giai đoạn 2019-2023); tăng 4,6-5,3% (trong giai đoạn 2024-2028) và tăng 7,1-7,7% (trong giai đoạn 2029-2033) so với trường hợp không có EVFTA.

Hình 2: Giá trị xuất nhập khẩu của Việt Nam với EU (tỷ USD) (giai đoạn 2011-2019)

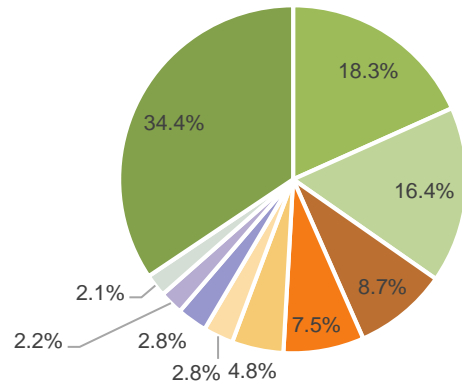
Nguồn: Bộ Công Thương, Tổng cục Hải quan

Hình 3: Tỷ trọng các mặt hàng xuất khẩu chính sang EU (2018)

- Dệt may (9,8%)
- Da giày (11,1%)
- Túi xách, vali, ô dù (2,2%)
- Điện thoại và linh kiện (31,4%)
- Đồ điện tử, máy tính và linh kiện (11,3%)
- Máy móc, thiết bị cơ khí (4,9%)
- Đồ gỗ (1,8%)
- Thủy sản (3,4%)
- Cà phê (3,2%)
- Khác(20,8%)

Hình 4: Tỷ trọng các mặt hàng nhập khẩu chính từ EU (2018)

- Máy móc, thiết bị cơ khí (18,3%)
- Máy bay và linh kiện(16,4%)
- Dược phẩm (8,7%)
- Thiết bị điện tử (7,5%)
- Thiết bị quang học và y tế (4,8%)
- Nhựa (2,8%)
- Phương tiện vận tải (2,8%)
- Nguyên liệu da (2,2%)
- Thủy sản (2,1%)
- Khác (34,4%)

Mặt khác, Việt Nam cũng sẽ mở rộng thị trường cho hàng hóa xuất khẩu từ EU

Theo đó, Việt Nam cam kết xóa bỏ 48,5% số dòng thuế đối với hàng hóa xuất khẩu từ EU ngay sau khi EVFTA có hiệu lực, tương đương 64,5% tổng giá trị nhập khẩu từ EU. Trong vòng 10 năm từ khi EVFTA có hiệu lực, Việt Nam cam kết xóa bỏ hơn 98,3% số dòng thuế đối với hàng hóa xuất khẩu của EU, tương đương 99,8% tổng giá trị nhập khẩu từ EU.

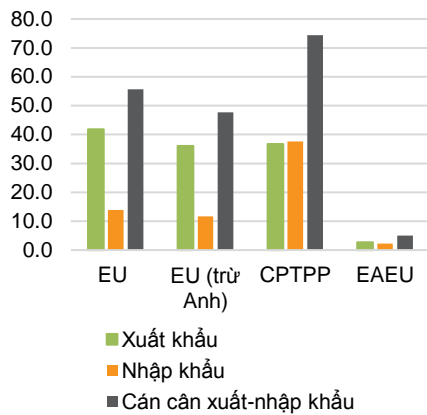
Hiện tại, EU là nhà cung cấp hàng hóa lớn thứ tư của Việt Nam. Xuất khẩu của EU sang Việt Nam chủ yếu bao gồm máy móc, hóa chất và thiết bị vận tải, đều là những mặt hàng cần thiết cho sự chuyển đổi mô hình phát triển và hiện đại hóa của nền kinh tế Việt Nam.

Việc giảm thuế đối với hàng hóa nhập khẩu từ EU sẽ tạo cơ hội cho các doanh nghiệp Việt Nam tiếp cận với máy móc, thiết bị chất lượng cao và công nghệ mới từ châu Âu với giá thấp hơn. Điều này sẽ giúp các doanh nghiệp cải thiện năng suất lao động cũng như tăng cường ứng dụng công nghệ cao, từ đó mở ra cơ hội tiến sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu. Ngoài ra, sự thâm nhập của hàng hóa châu Âu vào Việt Nam sẽ tạo ra áp lực cạnh tranh buộc các nhà sản xuất trong nước phải cắt giảm chi phí sản xuất và cải thiện chất lượng sản phẩm để cạnh tranh. Do đó, người tiêu dùng Việt Nam sẽ là bên được hưởng lợi lớn nhất.

Một số ngành trong nước như dược phẩm, sữa và chăn nuôi sẽ phải đối mặt với áp lực cạnh tranh gia tăng từ các sản phẩm nhập khẩu từ EU khi EVFTA có hiệu lực

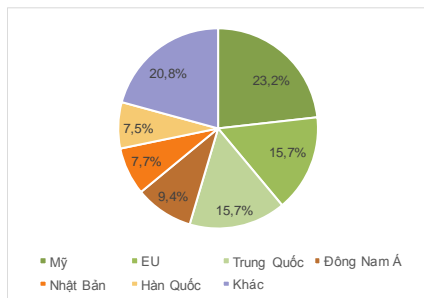
- Khoảng một nửa xuất khẩu dược phẩm của EU sẽ được miễn thuế ngay lập tức và phần còn lại được miễn thuế sau 7 năm. Việc giảm thuế nhập khẩu đối với dược phẩm từ EU sẽ làm tăng áp lực cạnh tranh đối với các nhà sản xuất dược phẩm trong nước.
- Thịt heo đông lạnh sẽ được miễn thuế sau 7 năm, các sản phẩm hàng ngày sau 5 năm, thực phẩm chế biến sau 7 năm và thuế suất đối với thịt gà sẽ giảm dần về 0% trong 10 năm. Hiện tại, các sản phẩm chăn nuôi của EU xuất khẩu sang Việt Nam chịu mức thuế từ 10-40%. Việc giảm thuế nhập khẩu đối với các sản phẩm chăn nuôi từ EU sẽ thúc đẩy sự thâm nhập của các sản phẩm này vào Việt Nam và làm gia tăng áp lực cạnh tranh đối với các sản phẩm chăn nuôi trong nước.
- Một số nước châu Âu nổi tiếng về các sản phẩm sữa. Việc giảm thuế nhập khẩu đối với các sản phẩm sữa nhập khẩu từ EU sẽ làm tăng áp lực cạnh tranh đối với các nhà sản xuất sữa trong nước. Tuy nhiên, EVFTA cũng mở ra cơ hội cho các công ty sữa Việt Nam tiếp cận dễ dàng hơn với công nghệ sản xuất và nguyên liệu sữa từ Châu Âu vốn được đánh giá cao về chất lượng và an toàn thực phẩm, từ đó góp phần cải thiện chất lượng các sản phẩm sữa trong nước.

Hình 5: Giá trị xuất nhập khẩu của Việt Nam với các bên khác trong hiệp định thương mại tự do (FTA) (tỷ USD)

Nguồn: Bộ Công Thương, Tổng cục Hải quan

Hình 7: Tỷ trọng các thị trường xuất khẩu của Việt Nam (2019)

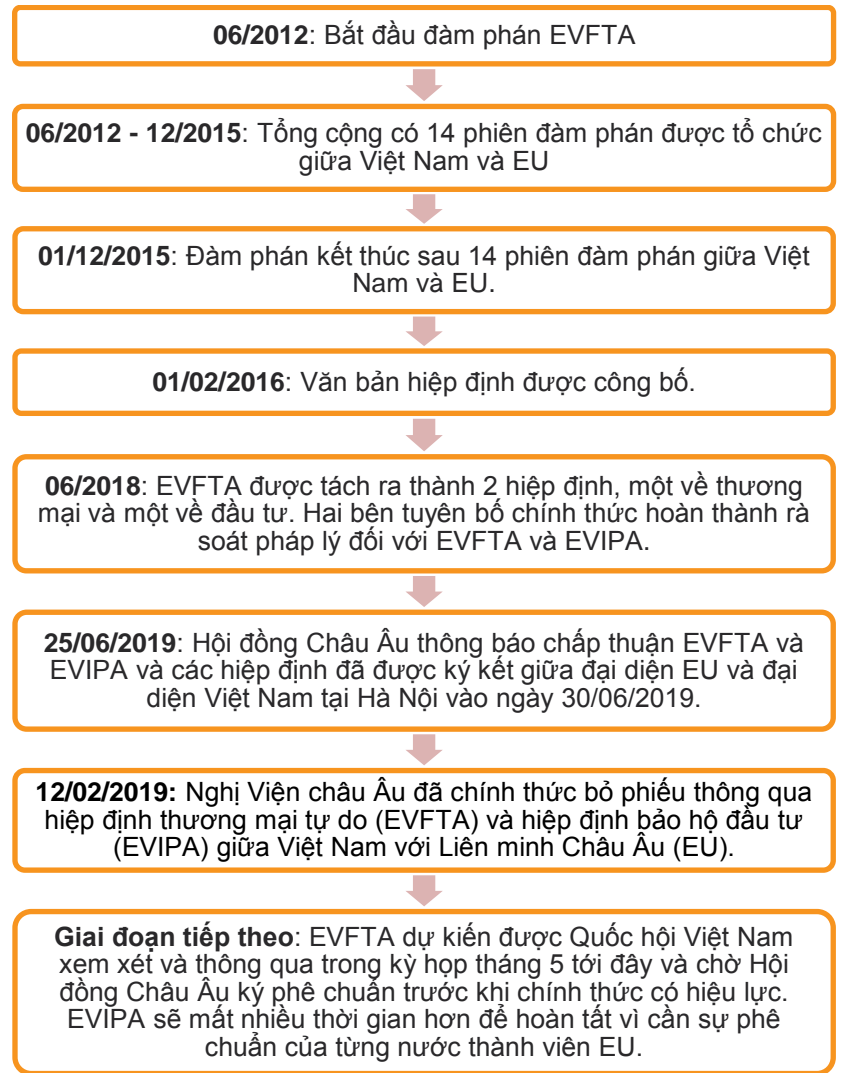

Nguồn: Bộ Công Thương, Tổng cục Hải quan

Tổng quan về EVFTA

EVFTA là hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới giữa Việt Nam và 27 nước thành viên của Liên minh châu Âu (EU). EVFTA và Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) là hai FTA có phạm vi cam kết rộng và mức độ cam kết cao nhất của Việt Nam từ trước đến nay.

Hình 6: Quá trình đàm phán

Nguồn: Bộ Công Thương và Hội đồng châu Âu

HỆ THỐNG KHUYẾN NGHỊ CỦA VNDIRECT**Khuyến nghị cổ phiếu**

KHẢ QUAN	Khả năng sinh lời của cổ phiếu từ 15% trở lên
TRUNG LẬP	Khả năng sinh lời của cổ phiếu nằm trong khoảng từ -10% đến 15%
KÉM KHẢ QUAN	Khả năng sinh lời của cổ phiếu thấp hơn -10%

Khuyến nghị đầu tư được đưa ra dựa trên khả năng sinh lời dự kiến của cổ phiếu, được tính bằng tổng của chênh lệch phần trăm giữa giá mục tiêu và giá thị trường tại thời điểm công bố báo cáo, và (ii) tỷ suất cổ tức kiến. Trừ khi được nêu rõ trong báo cáo, các khuyến nghị đầu tư có thời hạn đầu tư là 12 tháng.

Khuyến nghị ngành

TÍCH CỰC	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị tích cực, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường quyền
TRUNG TÍNH	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị trung bình, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường gia quyền
TIÊU CỰC	Các cổ phiếu trong ngành có khuyến nghị tiêu cực, tính trên cơ sở vốn hóa thị trường quyền

KHUYẾN CÁO

Báo cáo này được viết và phát hành bởi Khối Phân tích - Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT. Thông tin trình bày trong báo cáo dựa trên các nguồn được cho là đáng tin cậy vào thời điểm công bố. Các nguồn tin này bao gồm thông tin trên sàn giao dịch chứng khoán hoặc trên thị trường nơi cổ phiếu được phân tích niêm yết, thông tin trên báo cáo được công bố của công ty, thông tin được công bố rộng rãi khác và các thông tin theo nghiên cứu của chúng tôi. VNDIRECT không chịu trách nhiệm về độ chính xác hay đầy đủ của những thông tin này.

Quan điểm, dự báo và những ước tính trong báo cáo này chỉ thể hiện ý kiến của tác giả tại thời điểm phát hành. Những quan điểm này không thể hiện quan điểm chung của VNDIRECT và có thể thay đổi mà không cần thông báo trước. Báo cáo này chỉ nhằm mục đích cung cấp thông tin cho các nhà đầu tư của Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT tham khảo và không mang tính chất mời chào mua hay bán bất kỳ chứng khoán nào được thảo luận trong báo cáo này. Các nhà đầu tư nên có các nhận định độc lập về thông tin trong báo cáo này, xem xét các mục tiêu đầu tư cá nhân, tình hình tài chính và nhu cầu đầu tư của mình, tham khảo ý kiến tư vấn từ các chuyên gia về các vấn đề quy phạm pháp luật, tài chính, thuế và các khía cạnh khác trước khi tham gia vào bất kỳ giao dịch nào với cổ phiếu của (các) công ty được đề cập trong báo cáo này. VNDIRECT không chịu trách nhiệm về bất cứ kết quả nào phát sinh từ việc sử dụng nội dung của báo cáo dưới mọi hình thức. Bản báo cáo này là sản phẩm thuộc sở hữu của VNDIRECT, người sử dụng không được phép sao chép, chuyển giao, sửa đổi, đăng tải lên các phương tiện truyền thông mà không có sự đồng ý bằng văn bản của VNDIRECT.

Trần Khánh Hiền - Phó Giám đốc Phân tích

Email: hien.trankhanh@vndirect.com.vn

Đình Quang Hình – Chuyên viên Phân tích Cao cấp

Email: hinh.dinh@vndirect.com.vn

Công ty Cổ phần Chứng khoán VNDIRECT

Số 1 Nguyễn Thượng Hiền – Quận Hai Bà Trưng – Hà Nội

Điện thoại: +84 2439724568

Email: research@vndirect.com.vn

Website: <https://vndirect.com.vn>